

GELOOFVVRAGEN Vraag het aan Theo

Erik DE SMET

- Bijbels kampioen hoge leeftijd is Methusalem. Hij werd 969
- God besliste nog vóór de zondvloed levensduur te beperken tot 120 jaar

Bij het lezen van het eerste boek van de Hebreeuwse Bijbel, Genesis, word je om de haverklap geconfronteerd met personages die ontiegelijk oud worden. Adam, de eerste mens, bereikt de gezegende leeftijd van 930, zijn zoon Seth wordt 912. De kampioen is Methusalem (Genesis 5, 21-27) die 969 is wanneer hij bij de zondvloed verdrinkt. Noach, de enige die met zijn familie die catastrofe overleeft, wordt dan weer 950. Wel gaat het vanaf dan systematisch naar beneden, al wordt de aartsvader Izaäk nog fijntjes 180 en Abraham 175.

Leeftijden zoals in Genesis zijn natuurlijk in volstrekte tegenpraak met onze ervaring. Wie gelooft nou echt dat een mens meer dan negenhonderd jaar wordt? De kaap van de honderd kun je tegenwoordig met wat geluk nog wel nemen, maar tegen dan kraakt de wagen al lang. Ook elders in de Bijbel wordt een realistisch beeld van de menselijke levensloop opgehangen. In

psalm 90 klinkt het: „Zeventig jaar kan ons leven tellen, tachtig misschien als wij krachtig zijn; het grootste deel is zorgen en verdriet; de jaren vliegen voorbij en wij met hen.”

Personages met een onwaarschijnlijk hoge leeftijd zijn geconcentreerd in de eerste hoofdstukken van Genesis. Sommigen probeerden de getallen te ‘decoderen’, maar een bevredigende verklaring kwam er nooit. De cijfers zijn immers zeer precies en lijken in een patroon te passen. Wel vrij duidelijk is dat de meeste oude vaders nog in leven waren toen Noach werd geboren. De schrijvers van Genesis hebben het ook zo berekend dat alleen Noach en de zijnen de zondvloed overleefden.

In een recent nummer van *Ezra. Bijbels tijdschrift*, het ledenblad van de Vlaamse Bijbelstichting, gaat de Bijbeluitlegger Hans Debel (KU Leuven) dieper in op vier verzen uit Genesis (6, 1-4) die in deze belangrijk zijn. God beslist in vers 3 dat „zijn levensgeest voortaan niet voor altijd in de mens mag blijven”. De mens mag voortaan niet ouder worden dan honderdtwintig.

Die ‘straf’ is gekoppeld aan het feit dat de ‘zonen van God’ gemeenschap hadden met de dochters van de mensen, waaruit een

Sommige personages uit het Oude Testament worden onwaarschijnlijk oud, sommigen zelfs ruim negenhonderd. Volstrekt ongeloofwaardig. Of is die ‘aartsvaderlijke’ leeftijd te duiden?

soort reuzen voortkwam. „Dit zijn de befaamde helden uit het verleden”, zo staat er ineens in Genesis. Hier klinken oude legenden en mythen door uit een andere religieuze traditie, getekend door het veelgodendom.

Hans Debel: „Op zichzelf beschouwd bevat dit vers een verklaring op basis van het verleden voor het feit dat mensen niet langer de hoge leeftijden bereiken van Adam en zijn zonen. Wanneer het vers echter gelezen wordt in zijn brede context, lijkt het op de verkeerde plaats te zijn terecht-

gekomen: terwijl Noach zelf niet minder dan 950 jaar wordt, bereiken al zijn nakomelingen tot Abraham een leeftijd tussen de 500 en 200 jaar, en met respectievelijk 175, 137 en 180 jaar overschrijden ook Abraham en zijn twee zonen ruimschoots de grens van 120.”

Volgens Debel is het vers over de inperking van de levensduur wellicht een overblijfsel uit andere oosterse verhalen over de zond-

In deze teksten klinken overblijfsels door van oude legenden uit het veelgodendom

gekomen: terwijl Noach zelf niet minder dan 950 jaar wordt, bereiken al zijn nakomelingen tot Abraham een leeftijd tussen de 500 en 200 jaar, en met respectievelijk 175, 137 en 180 jaar overschrijden ook Abraham en zijn twee zonen ruimschoots de grens van 120.”

Volgens Debel is het vers over de inperking van de levensduur wellicht een overblijfsel uit andere oosterse verhalen over de zond-

vloed, waarop het Bijbelse verhaal is gebaseerd. In die verhalen heeft de vloed immers als doel de overbevolking van de aarde op radicale wijze op te lossen en worden nadien beperkingen ingevoerd om de aanwas van de mensenbevolking in te perken.

Naarmate we in de eerste boeken van de Bijbel ‘historischer’ worden, bereiken de mensen een meer realistische leeftijd. Mozes wordt welgeteld 120, een symbolisch getal dat staat voor drie maal veertig. Veertig jaar vóór hij geroepen werd, veertig jaar tot hij uit Egypte wegtrok, veertig jaar in de woestijn (zie handelingen 7, 23,30).

Hans Debel, *En na hen, de vloed... De 'zonen van God' in Genesis 6,1-4*, in *Ezra* nr. 14 (juni 2012). Meer info over het tijdschrift *Ezra* op www.vlaamsebijbelstichting.be. • Reacties op deze bijdrage zijn welkom bij *Kerk & Leven, Vraag het aan Theo*, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen of via geloofsvragen@kerknet.be.

Mgr. Kockerols

„Wij verwachten veel van Europa en van de Europese Unie, maar Europa verwacht ook wat van ons, katholieken”, benadrukte mgr. Jean Kockerols, hulpbisschop voor Brussel en ondervoorzitter van de Commissie van bisschoppenconferenties van de Europese Unie, tijdens de opening van het werkjaar van de Europese instellingen. En hij vervolgde: „Het spreekt vanzelf dat wij, in goede en kwade dagen, de christelijke fundamenten van Europa niet mogen vergeten. Het Europese project moet ten volle zijn levensnoodzakelijke ethische dimensie krijgen. Zonder ethiek is immers geen waarachtige politiek mogelijk. Maar dat volstaat niet. Christen-zijn houdt een politiek engagement in, in de breedste betekenis van het woord.” (IVH)

Pat De Vylder

Vorige maand overleed in het ziekenhuis in Zottegem de Brakelse kunstschilder Pat De Vylder. Hij was 79. De Vylder behoorde tot de kunstenaarskring rond pastoor Georges Herregods. Niet toevallig dus dat hij een van de bezielers van *Alnetum* was, de tentoonstelling voor hedendaagse religieuze kunst die jaarlijks veel gelovige kunstminnaars naar Elst, een deelgemeente van Brakel, lokte. Wars van alle modetrends bewandelde De Vylder zijn eigen weg. Bijna zijn hele oeuvre getuigt van een religieus geïnspireerd humanisme. Dat belette hem niet misstanden in de Kerk scherp aan de kaak te stellen. Tot zijn recentste werk behoort een kruisweg die hij maakte voor de kerk in Avelgem. (BC)

Christina de Wonderbare inspireert

In een opmerkelijke voorstelling kruipt Kristin MERTENS in de huid van Christina's zus

Filip CEULEMANS

Op het programma van de studies kleinkunst aan het Herman Teirlinck Instituut staat onder meer een solo-optreden. Voor haar project kroop Kristin Mertens in de huid van Christina de Wonderbare. Intussen enkele jaren afgestudeerd, vond Mertens dat er nog meer in dit verhaal zat. Ze was nog niet uitverteld, maar de tijd was niet eerder rijp om een en ander verder uit te werken. Dat resulteerde nu in een nieuwe voorstelling, *Een oefening in alleen zijn*, die in september bij Rataplan in première ging.

„De fascinatie voor de figuur van Christina de Wonderbare ontstond tijdens een bezoek aan het Museo Thyssen-Bornemisza in Madrid”, vertelt Kristin Mertens. „Ik zag er een schilderij van een jonge heilige, raakte ervan in de ban en besloot enkele boeken met heiligenlevens te lezen. Zo stootte ik op het toch wel aparte verhaal van Christina.”

Christina was een twaalfde-eeuwse heilige uit Brustem, bij Sint-Truiden. Zij stond op uit de doden om bekenden te redden van het vagevuur. Op afbeeldingen krijgt ze om die reden vleugels mee.

In haar voorstelling kruipt Kristin Mertens echter niet in de huid van Christina, maar wel in die van

Kristin Mertens brengt in een woordloze vertoning de zus van Christina de Wonderbare tot leven. © Tom Willemys

haar zus. Mertens: „In het oorspronkelijke verhaal heeft Christina meerdere zussen, maar ik houd het op één zus, die Christina opsluit in de kelder. Dat gaat bij die zus gepaard met een schuldgevoel en met het besef dat ze nu alleen verder moet. Daarop zoekt ze troost in rituelen. Rituelen van het geloof (kaarsen branden) die evolueren tot rituelen van het leven (handen wassen).

„Zeker in het begin is het een ‘trage’ voorstelling van iemand die alleen is en daar maar niet weet uit te raken. Het is een voor-

stelling zonder woorden geworden. Je ziet een meisje dat in een huisje met zelfgemaakte meubels steeds dezelfde dagelijkse handelingen uitvoert. Ze gaat daarbij op zoek naar wat haar nog gezelschap kan houden en maakt – elke dag opnieuw – een pop die haar zus, Christina dus, moet voorstellen. De toeschouwer krijgt stilaan zicht op haar leefwereld en haar geschiedenis via allerhande objecten, luiken, laden en met geluids- en filmfragmenten. Je merkt ook dat de zus, die zich aanvankelijk afzet tegen

Christina's geloof, allengs een eigen vorm van geloof maakt.”

Hoewel ze zelf niet gelovig is, fascineert die wereld Kristin Mertens wel. „Ik ging vroeger op school bij de zusters, groeide dus op in de christelijke traditie. Meer dan ik soms beseft, is het duidelijk dat ik in het geloof ben ondergedompeld en dat het geloof vorm geeft aan onze cultuur. Ik heb een enorme fascinatie voor mensen die kunnen geloven, iets wat hen beslist troost biedt. De rituelen, maar ook elementen zoals wierook, klokken en beelden in de kerk trekken me aan. Ik vind dat zeer esthetisch en het maakt dat mijn fantasie de vrije loop krijgt. Het wekt een beeldenstroom in me op. Ik kom graag in kerken, waar ik dan kan genieten van de stilte, maar ook van de overweldigende uiterlijkheden en de achterliggende geschiedenis”, zegt Mertens.

De drie voorstellingen van *Een oefening in eenzaam zijn* waren uitverkocht en konden op heel wat bijval rekenen. Kristin Mertens hoopt dan ook dat het niet bij die drie voorstellingen blijft en dat ze binnenkort op andere plaatsen haar verhaal kan brengen.

Meer weten? Bel 03 235 04 90, surf naar www.rataplanvzw.be of e-mail naar info@rataplanvzw.be.

Homohuwelijk

De Franse bisschoppen leggen in een brief uit waarom ze zich verzetten tegen het homohuwelijk. Het document, *Het huwelijk openstellen voor mensen van hetzelfde geslacht? Laten we het debat openen*, is niet de zoveelste verklaring, maar een argumentatie van de bisschoppen en een aantal leken die geen enkel heikel punt uit de weg gaan. De tekst, die meer vragen formuleert dan antwoorden, wil vooral uitnodigen tot debat. (IVH)

Daniel Ortega

Mgr. Silvio Baez, hulpbisschop van Managua, bekritiseert het „machtsmisbruik” van de Nicaraguanse president Daniel Ortega. Sinds diens verkiezing in 2011 zijn de relaties tussen de Kerk en de president gespannen. De Sandinist Ortega was toen kandidaat voor een derde ambtstermijn, maar mgr. Baez hield vol dat de Nicaraguanse grondwet die derde kandidatuur niet toestaat. Sindsdien bestempelt hij Ortega's herverkiezing koppig als „ongrondwettelijk”. (IVH)

Kerkleraars

Op 7 oktober werden de Duitse benedictines en mystica Hildegard van Bingen (1098-1179) en de karmeliet Johannes van Avila (1502-1569) uitgeroepen tot kerkleraar. (IVH)